

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціальної педагогіки та психології

О.В.Пономаренко

« 30 » серпня 2023

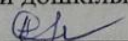
ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалаврів
очної (денної) та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти
спеціальності 013 Початкова освіта
освітньо-професійна програма «Початкова освіта»

Укладач: Зубцова Ю.Є., канд. пед. н., доцент, доцент кафедри дошкільної та початкової освіти

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри дошкільної та
початкової освіти

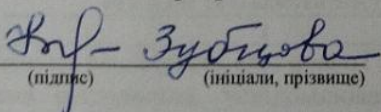
Протокол № 1 від «30» серпня 2023 р.
Завідувач кафедри дошкільної та початкової
освіти Л.О.Сущенко

Ухвалено науково-методичною радою
факультету соціальної педагогіки та
психології

Протокол № 1 від «30» серпня 2023 р.
Голова науково-методичної ради факультету
соціальної педагогіки та психології

Т.В.Турбар

Гарант освітньої програми

(підпис) (ініціали, прізвище)

2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціальної педагогіки та психології

_____ О.В.Пономаренко

« _____ » _____ 20 ____

ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалаврів
очної (денної) та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти
спеціальності 013 Початкова освіта
освітньо-професійна програма «Початкова освіта»

Укладач: Зубцова Ю.Є., канд. пед. н., доцент, доцент кафедри дошкільної та початкової освіти

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри дошкільної та
початкової освіти

Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 202_ р.
Завідувач кафедри дошкільної та початкової
освіти _____ Л.О.Сущенко

Ухвалено науково-методичною радою
факультету соціальної педагогіки та
психології

Протокол № 1 від “30”серпня 2023 р.
Голова науково-методичної ради факультету
соціальної педагогіки та психології

_____ Т.В.Турбар

Гарант освітньої програми

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

2023

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Кількість кредитів – 5	Вибіркова	
		Блок дисциплін вільного вибору студента в межах спеціальності	
Спеціальність 013 Початкова освіта	Загальна кількість годин – 150	Семестр:	
		7-й	7-й
Освітньо-професійна програма Початкова освіта	Змістових модулів – 4	Лекції	
		30 год	10 год
		Практичні	
Рівень вищої освіти: бакалаврський	Кількість поточних контрольних заходів – 14	20 год	4 год
		Самостійна робота	
		100 год	136 год
		Вид підсумкового контролю: Екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Основи формування критичного мислення молодших школярів» є оволодіння технологією розвитку критичного мислення молодших школярів в освітньому процесі.

Основними **завданнями** вивчення навчальної дисципліни «Основи формування критичного мислення молодших школярів» є:

- усвідомити значення критичного мислення для особистості;
- зрозуміти сутність технології розвитку критичного мислення в сучасному освітньому просторі;
- засвоїти структуру уроку критичного мислення та вимоги до організації освітнього середовища;
- визначити особливості розподілу методів критичного мислення відповідно до частин уроку;
- розвивати власне критичне мислення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод	Методи: репродуктивні, проблемні, частково-пошукові, дослідницькі; словесні (бесіди, обговорення, робота з фаховими виданнями, підручниками для початкової школи пояснення, розповідь); наочні

людини і громадянина в Україні.	(демонстрація, ілюстрація, спостереження); практичні (вправи, завдання, складання схем, таблиць) методи; інтерактивні (робота в парах, групах, обговорення проблем у загальному колі, навчаючи учуся, аналіз ситуації, асоціативний куш, дискусія); методи розвитку критичного мислення; інтелект-карти; аналіз відео; ігрові технології. <i>Контрольні заходи:</i> виконання практичних завдань, тестування
Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	
Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.	
Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності; здатність до проєктування освітнього процесу у початковій школі з використанням сучасних цифрових технологій у відповідності до специфічних закономірностей та особливостей розвитку дітей молодшого шкільного віку.	
Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.	
Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.	

Міждисциплінарні зв'язки. Тематика навчальної дисципліни «Основи формування критичного мислення молодших школярів» пов'язана з курсами «Педагогіка», «Загальна психологія», «Дитяча психологія», «Методика викладання математичної галузі», «Технології навчання мовно-літературної галузі», «Методика викладання природничої галузі», «Методика викладання соціальної та здоров'язбережувальної галузі», «Методика викладання громадянської та історичної галузі», «Методика викладання технологічної галузі», «Методика викладання фізкультурної галузі», «Методика викладання мистецької галузі», «Діяльнісний підхід у початковій школі», «Навчання через гру».

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Мислення та критичне мислення як психолого-педагогічні категорії

Тема 1. Мислення як психолого-педагогічна категорія.

Психологічний аналіз категорії «мислення». Форми мислення. Види мислення. Особистісна зумовленість мислення.

Тема 2. Критичне мислення як психолого-педагогічна категорія.

Історія виникнення та розвитку поняття «критичне мислення». Властивості критичного мислення. Значення критичного мислення для людини. Риси критично мислячої людини.

Тема 3-4. Особливості навчання критичного мислення

Особливості навчання критичного мислення молодших школярів. Виклики для вчителя початкових класів у розвитку критичного мислення. Таксономія Блума. Інструменти для розвитку критичного мислення молодших школярів.

Змістовий модуль 2. Розвиток критичного мислення в освітньому просторі Нової української школи

Тема 5. Загальні закономірності розвитку критичного мислення молодших школярів.

Психологічні особливості мислительної діяльності молодших школярів. Особливості формування критичного мислення дітей молодшого шкільного віку

Тема 6. Класифікація методів критичного мислення.

Технологія розвитку критичного мислення в сучасному освітньому просторі. Метод, прийом, стратегія навчання. Підходи до класифікації методів критичного мислення.

Тема 7-8. Структура уроку критичного мислення

Структура та сценарії базових уроків розвитку критичного мислення. Структура компетентнісно орієнтованого уроку для розвитку критичного мислення. Реконструювання традиційного в урок розвитку критичного мислення. Зв'язок методів з частинами уроку. Середовище на уроці розвитку критичного мислення.

Змістовий модуль 3. Розподіл методів критичного мислення за частинами уроку

Тема 9-10. Методи вступної частини уроку

Асоціативний куш. Дерево передбачень. Істинні та хибні висловлювання. Кластер. Кошик ідей. Мозковий штурм. Обговорення ідей в загальному колі. Припущення на основі запропонованих слів. Робота в парах. Таблиця «З-Х-Д». Вірю – не вірю. Читання з передбаченням.

Тема 11-12. Методи основної частини уроку (первинне сприйняття нової інформації)

Бортовий журнал. Діаграма Венна. Ментальна карта. Кластер. М-схема. Метод опорних слів. Почережні питання. Сміслові згортання. Т-таблиця. Таблиця «З-Х-Д». Тонкі і товсті запитання. Три по два. Читаємо і запитуємо. Читаємо у парах, узагальнюємо у парах. Читання із зупинками. Читання з позначками.

Змістовий модуль 4. Розподіл методів критичного мислення за частинами уроку

Тема 13-14. Методи основної частини уроку (осмислення матеріалу)

Акваріум. Дебати. Дерево рішень. Дискусія. Займи позицію. Залишіть за мною останнє слово. Запитай в автора. Карткова дискусія. Карусель. Круглий стіл. Неперервна шкала думок. Обмін проблемами. Одна хвилина. Оцінювальна дискусія. Павутинка дискусій. Порівняльна таблиця. Письмова дискусія. Письмові дебати. ПРЕС. РАФТ. Фішбоун. Розв'язання проблем. Ромашка запитань. Спільне опитування. Так і ні. Шість чому?

Тема 15. Методи підсумкової частини уроку.

Методи систематизації та узагальнення отриманих знань: відгадай, ковдра ідей, потяг, чотири погляди. Методи для формувального оцінювання навчальних досягнень: аркуші оцінювання та самооцінювання, мішень, смайлики, лінія оцінювання. Методи для рефлексії уроку: есе, зарядка, незакінчене речення, обговорення питання у загальному колі, одним словом, плюс-мінус-цікаво, сенквейн, п'ятихвилинка, шість капелюхів.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години						Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин		Лекційні заняття, год		Практичні заняття, год				Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
		о/д. ф.	з /дист. ф.	о/д. ф.	з/дист. ф.	о/д. ф.	з/дист. ф.					
1	2	3		4	5	6	7	8	9	10	11	12
		о/д. ф.	з /дист. ф.									
1	30	12	2	8	2	4	-	18	28	5	8	13
2	30	14	4	8	2	6	2	16	26	5	12	17
3	30	14	4	8	4	6	-	16	26	5	12	17
4	30	10	4	6	2	4	2	20	26	5	8	13
Усього за змістові модулі	120	50	14	30	10	20	4	70	106	20	40	60
Підсумковий семестровий контроль Екзамен	30							100	136	20	20	40
Загалом		150										100

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	Мислення як психолого-педагогічна категорія	2	
1	Критичне мислення як психолого-педагогічна категорія	2	
1	Особливості навчання критичного мислення	4	2
2	Загальні закономірності розвитку критичного мислення молодших школярів	2	
2	Класифікація методів критичного мислення	2	2
2	Структура уроку критичного мислення	4	
3	Методи вступної частини уроку	4	2
3	Методи основної частини уроку (первинне сприйняття нової інформації)	4	2
4	Методи основної частини уроку (осмислення матеріалу)	4	
4	Методи підсумкової частини уроку	2	2
Разом		30	10

6. Теми практичних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість Годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	2	3	4
1	Критичне мислення як психолого-педагогічна категорія	2	
1	Особливості навчання критичного мислення	2	
2	Загальні закономірності розвитку критичного мислення молодших школярів	2	
2	Класифікація методів критичного мислення	2	2
2	Структура уроку критичного мислення	2	
3	Методи вступної частини уроку	2	
3	Методи основної частини уроку (первинне сприйняття нової інформації)	4	
4	Методи основної частини уроку (осмислення матеріалу)	2	
4	Методи підсумкової частини уроку	2	2
Разом		20	4

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Теоретичне завдання – тестування	Питання для підготовки: поняття «мислення», «критичне мислення», форми мислення, види мислення, властивості критичного мислення, таксономія Блума	За кожну правильну відповідь студент отримує 1 бал	5
	Практичне завдання 1 1. Підготувати відповіді на запитання: -Які можливі маніпуляції при роботі з інформацією? - Що таке стереотипи, в чому їхня позитивна і негативна функція? 2. Навести приклади обманної інформації 3. Дібрати вправи для інтелектуальної гнучкості	Вимоги до виконання та оформлення: 1. Відповіді на запитання мають бути стислі, але аргументовані. Обов'язково потрібно навести 2-3 приклади, відповідаючи на кожне запитання. 2. Потрібно навести приклади обманної інформації (шахрайство, фейки) із свого життя та з життя відомих людей. 3. Дібрати не менше 5 вправ для інтелектуальної гнучкості (задач на кмітливість), підготуватись презентувати ці вправи та пояснити (за потребою) відповіді на них.	<i>4 бали</i> отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав усі завдання, виявив творчий підхід до їх виконання; під час презентації аргументував свою відповідь, наводив приклади, виявив навички взаємодії з аудиторією. <i>3 бали</i> отримує студент, який має незначні зауваження по виконанню завдання / завдань; під час презентації аргументував свою відповідь, наводив приклади.	4
	Практичне завдання 2 1. Дібрати діагностичний інструментарій для визначення рівня розвитку критичного мислення молодших школярів та дорослих. 2. Підготувати пам'ятку «Шляхи створення сприятливого психологічного клімату для розвитку критичного мислення в освітньому процесі». 3. Продовжіть «Незакінчене речення»: Хороший вчитель розуміє учнів, тому що Я хочу співпрацювати з батьками учнів, тому що ... Я терпляча, тому що ... Я сповнена ентузіазму, тому що ...	Практичне завдання 2 1. Діагностичний інструментарій має відповідати віковим особливостям кожної вікової групи. Кількість методів: по 3-4 для молодших школярів та дорослих. Бути готовими презентувати / провести їх на практичному занятті 2. Шляхи створення сприятливого психологічного клімату для розвитку критичного мислення в освітньому процесі мають бути чітко сформульованими. 3. Продовжуючи «незакінчені речення» варто виявити аргументацію власної позиції.	<i>2 бали</i> отримує студент, який виконав правильно 50% завдань; під час презентації намагався аргументувати свою відповідь. <i>1 бал</i> отримує студент, який виконав завдання номінально, без творчого підходу, частини завдання мають суттєві недоліки або невиконані. <i>0 балів</i> отримує студент, який не виконав завдання. У таких випадках студенту надається можливість повторного виконання та презентації завдання, але не пізніше наступного практичного заняття.	4
Усього за ЗМ 1 контр. Заходів	3			13

	Теоретичне завдання – тестування	Питання для підготовки: психологічні особливості мислительної діяльності молодших школярів, поняття «технологія розвитку критичного мислення», «метод», «прийом», «стратегія», структура уроку критичного мислення	За кожну правильну відповідь студент отримує 1 бал	5
2	Практичне завдання 1 1. Проаналізувати свої сильні, слабкі сторони, можливості та загрози за допомогою стратегії критичного мислення SWOT 2. Написати есе «Які навчальні дисципліни найбільше сприяють розвитку критичного мислення молодших школярів». Обґрунтуйте свою думку. 3. Скласти картотеку фахових статей про проблему критичного мислення молодших школярів	Вимоги до виконання та оформлення: 1. Проаналізуйте свої сильні, слабкі сторони, можливості та загрози за допомогою стратегії критичного мислення (таблиця подана в Moodle) та дайте собі відповіді на запитання: - Які мої сильні сторони та як можна їх розвинути? - Які мої слабкі сторони та які є можливості, щоб їх усунути? - Як я можу використовувати свої можливості? - Які є загрози та як можна запобігти загрозам? 2. Напишіть есе «Які навчальні дисципліни найбільше сприяють розвитку критичного мислення» та обґрунтуйте свою думку, наведіть приклади. 3. Складіть картотеку фахових статей про проблему критичного мислення молодших школярів (7 джерел) та презентуйте зміст однієї із статей	4 бали отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав усі завдання, виявив творчий підхід до їх виконання; під час презентації аргументував свою відповідь, наводив приклади, виявив навички взаємодії з аудиторією. 3 бали отримує студент, який має незначні зауваження по виконанню завдання / завдань; під час презентації аргументував свою відповідь, наводив приклади. 2 бали отримує студент, який виконав правильно 50% завдань; під час презентації намагався аргументувати свою відповідь.	4
2	Практичне завдання 2 1. Ознайомитися із посібником: «Медіаграмотність та критичне мислення в початковій школі» Письмово проаналізувати доцільність вправ та завдань уроку 2. Запропонувати свою вправу / завдання в межах обраної теми 3. Провести на практичному занятті одну із вправ посібника та свою власну вправу	Вимоги до виконання та оформлення: 1. Після ознайомлення із посібником, розподілити уроки для аналізу та проведення між однокласниками Письмово проаналізуйте зміст уроку щодо набору вправ та методів за схемою: Я обрала урок «» В цьому уроці використано такі вправи (завдання, методи), які я вважаю доцільним або не доцільними, тому що ... 2. Створіть власну вправу / завдання в межах теми уроку 3. Проведіть на практичному занятті одну із вправ посібника та свою власну вправу. За потребою підготуйте наочність чи презентацію	1 бал отримує студент, який виконав завдання номінально, без творчого підходу, частини завдання мають суттєві недоліки або невиконані. 0 балів отримує студент, який не виконав завдання. У таких випадках студенту надається можливість повторного виконання та презентації завдання, але не пізніше наступного практичного заняття.	4
	Практичне завдання 3 1. Розробити конспект «базового» уроку критичного мислення 2. Представити план уроку на практичному занятті у вигляді презентації та проведіть фрагмент уроку	Практичне завдання 3 1. Конспект «базового» уроку критичного мислення (по типу виховної години) має бути спрямований на поглиблення знань молодших школярів з будь-якої теми. Вимоги до конспекту: - Вказати клас - Вказати тему: тема має відображати тематичність тижнів/місяців - Дотримуватися структури уроку, відображеної у лекції №7-8 питання перше та зразків, наданих у посібнику «Технології розвитку критичного мислення учнів»		4

		2. Підготуйте презентацію, представте план уроку, проведіть фрагмент уроку (загальний виступ до 7 хвилин)		
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	4			17
3	Теоретичне завдання – тестування	Питання для підготовки: методи вступної та основної частини уроку	За кожну правильну відповідь студент отримує 1 бал	5
	Практичне завдання 1 Дібрати приклади, які ілюструють методи вступної частини уроку Презентувати приклади на практичному занятті	Вимоги до виконання та оформлення Дотримуйтесь схеми виконання завдання: Назва методу Клас Урок Тема уроку Зміст завдання	<i>4 бали</i> отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав усі завдання, виявив творчий підхід до їх виконання; під час презентації аргументував свою відповідь, наводив приклади, виявив навички взаємодії з аудиторією. <i>3 бали</i> отримує студент, який має незначні зауваження по виконанню завдання / завдань; під час презентації аргументував свою відповідь, наводив приклади. <i>2 бали</i> отримує студент, який виконав правильно 50% завдань; під час презентації намагався аргументувати свою відповідь. <i>1 бал</i> отримує студент, який виконав завдання номінально, без творчого підходу, частини завдання мають суттєві недоліки або невиконані.	4
	Практичне завдання 2 Дібрати приклади, які ілюструють методи основної частини уроку (Бортовий журнал. Діаграма Венна. Ментальна карта. Кластер. М-схема. Метод опорних слів. Почережні питання. Сміслові згортання. Т-таблиця) Презентувати приклади на практичному занятті	Вимоги до виконання та оформлення: Дотримуйтесь схеми виконання завдання: Назва методу Клас Урок Тема уроку Зміст завдання	<i>2 бали</i> отримує студент, який виконав правильно 50% завдань; під час презентації намагався аргументувати свою відповідь. <i>1 бал</i> отримує студент, який виконав завдання номінально, без творчого підходу, частини завдання мають суттєві недоліки або невиконані.	4
	Практичне завдання 3 Дібрати приклади, які ілюструють методи основної частини уроку (Таблиця «З-Х-Д». Тонкі і товсті запитання. Три по два. Читаємо і запитуємо. Читаємо у парах, узагальнюємо у парах. Читання із зупинками. Читання з позначками) Презентувати приклади на практичному занятті	Вимоги до виконання та оформлення: Дотримуйтесь схеми виконання завдання: Назва методу Клас Урок Тема уроку Зміст завдання	<i>0 балів</i> отримує студент, який не виконав завдання. У таких випадках студенту надається можливість повторного виконання та презентації завдання, але не пізніше наступного практичного заняття.	4
Усього за ЗМ 3 контр. заходів	4			17

4	Теоретичне завдання – тестування	Питання для підготовки: методи основної та підсумкової частини уроку	За кожну правильну відповідь студент отримує 1 бал	5
	Практичне завдання 1 Дібрати приклади, які ілюструють методи основної частини уроку (Акваріум. Дебати. Дерево рішень. Дискусія. Займи позицію. Залишіть за мною останнє слово. Запитай в автора. Карткова дискусія. Карусель. Круглий стіл. Неперервна шкала думок. Обмін проблемами. Одна хвилина. Оцінювальна дискусія. Павутинка дискусій. Порівняльна таблиця. Письмова дискусія. Письмові дебати. ПРЕС. РАФТ. Фішбоун. Розв'язання проблем. Ромашка запитань. Спільне опитування. Так і ні. Шість чому?) Презентувати приклади на практичному заняття	Вимоги до виконання та оформлення: Дотримуйтесь схеми виконання завдання: Назва методу Клас Урок Тема уроку Зміст завдання	4 бали отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав усі завдання, виявив творчий підхід до їх виконання; під час презентації аргументував свою відповідь, наводив приклади, виявив навички взаємодії з аудиторією. 3 бали отримує студент, який має незначні зауваження по виконанню завдання / завдань; під час презентації аргументував свою відповідь, наводив приклади. 2 бали отримує студент, який виконав правильно 50% завдань; під час презентації намагався аргументувати свою відповідь. 1 бал отримує студент, який виконав завдання номінально, без творчого підходу, частини завдання мають суттєві недоліки або невиконані.	4
	Практичне завдання 2 Дібрати приклади, які ілюструють методи підсумкової уроку Презентувати приклади на практичному заняття	Вимоги до виконання та оформлення: Дотримуйтесь схеми виконання завдання: Назва методу Клас Урок Тема уроку Зміст завдання	0 балів отримує студент, який не виконав завдання. У таких випадках студенту надається можливість повторного виконання та презентації завдання, але не пізніше наступного практичного заняття.	4
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	3			13
Усього за змістові модулі контр. заходів	14		*	60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Екзамен	Теоретичне завдання	Проходження підсумкового тестування в системі Moodle за темами курсу	20 запитань, кожне 1 б.	20
	Практичне завдання	Варіанти на вибір: 1. Розробка циклу уроків з розвитку критичного мислення молодших школярів: по 1 уроку математики, української мови, літературного читання та 2 уроки ЯДС 2. Отримання сертифікату про проходження онлайн курсів в межах тематики навчальної дисципліни (не менше 20 годин)	5 уроків – 20 балів Сертифікати в загальній кількості не менше 20 годин – 20 балів	20
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Державний стандарт початкової освіти. URL : <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti>
2. Медіаграмотність та критичне мислення в початковій школі: посібник для вчителя / Т. Бакка та ін.; за редакцією О. Волошенюк О., Г. Дегтярьової, В. Іванова. Київ : ЦВП, АУП, 2017. 197 с.
3. Нова українська школа : poradnik dla vchytelja / за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2018. 160 с.
4. Пометун О. І. Навчаємо мислити критично: посібник для вчителів. Дніпропетровськ : Ліра, 2016. 144 с.
5. Пометун О. І. Урок, що розвиває критичне мислення. 70 методів в одній книзі: навчально-метод. посібник. Київ, 2020. 104 с.

Додаткова:

1. Барнет Б. Еванс Д. Дизайн-мислення. Спроектуй своє життя. Київ: Наш формат, 2018. 224 с.
2. Денисова К., Зубцова Ю. Використання технології розвитку критичного мислення в початковій школі в умовах дистанційного навчання. *Актуальні проблеми педагогічної освіти: новації, досвід, перспективи*: збірник тез доповідей III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м Запоріжжя, 20 квітня 2023 р.). Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2023. С. 63-65. URL: https://drive.google.com/drive/folders/1SnSOFnT4Kmt9xtVne_QnbPvokv06f-ei?usp=sharing
3. Конверський А.Є. Критичне мислення. Підручник для студентів вищих навчальних закладів усіх спеціальностей. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 370 с.
4. Зубцова Ю.Є. Освітня сфера як простір розвитку критичного мислення молодших школярів. *Неперервна освіта нового сторіччя: досягнення та перспективи*: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 13-15.05.2021 р.). *Електронний збірник наукових праць ЗОШПО*. 2021. Випуск № 3 (45). URL : <https://drive.google.com/file/d/13jfgPaEp9dCU9SYK4xs20c3Rb2KqQ6jO/view?usp=sharing>
5. Книш О.Ю., Зубцова Ю.Є. Формування критичного мислення молодших школярів на уроках мовно-літературної освітньої галузі. *Technologies for the development of modern ideas and opinions regarding world trends: The 32th International scientific and practical conference (Vancouver, August 15-18, 2023)*. Vancouver, Canada: International Science Group, 2023. С. 169-174.

6. Ліоненко М. Методичні особливості формування культури критичного мислення молодших школярів. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*, 2022. 1(2). С. 28–34.
7. Лякішева А. В., Вітюк В. В., Кашуб'як І. О. Кейсбук методів і прийомів технології розвитку критичного мислення в Новій українській школі : навч.-метод. посіб. для вчит. поч. класів ЗЗСО та студ. спец. 013 Початкова освіта. 2-ге вид., переробл. і доповн. Луцьк : ФОП Іванюк В. П., 2022. 116 с.
8. Неділя Т. В., Кміть О. В. Критичне мислення як провідна технологія навчання в НУШ. *Наукові перспективи*. 2021. № 9(15). URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/493/496>
9. Пометун О. І., Сущенко І. М. Основи критичного мислення : метод. посіб. для вчителів. Дніпро. 2016. 156 с.
10. Путівник з розвитку критичного мислення в учнів початкової школи: методичний посібник для вчителів / автори-укладачі: О. І. Пометун, І. М. Сущенко. Київ, 2017. 96 с.
11. Розвиток критичного мислення молодших школярів в умовах Нової української школи : методичний посібник / автор-уклад. Н. Б. Ларіонова. Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. 64 с.
12. Скворцова С. Розвиток критичного мислення в учнів початкової школи на уроках математики. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія : Педагогічні науки*. 2016. № 2. С. 163–169.
13. Скрипченко О. Розумовий розвиток молодших школярів. Київ. 2015. 248 с.
14. Стіл Дж., Мередіт К., Темпл Ч. Розвиток критичного мислення в навчанні різних предметів : навч. посіб. Київ: [б.в.], 2015. 76 с.
15. Тамбовська К. Розвиток критичного мислення як засіб формування інтелектуальної культури учнів початкової школи. *Директор школи*. 2019. № 8. С. 100–105.
16. Технології розвитку критичного мислення учнів / А. Кроуфорд, В. Саул, С. Метьюз, Д. Макінстер; наук. ред., передм. О. І. Пометун. Київ: Вид_во «Плеяди», 2008. 220 с.
17. Шашкіна В., Зубцова Ю. Розвиток критичного мислення як наскрізного вміння молодших школярів. *Актуальні проблеми педагогічної освіти: новації, досвід, перспективи*: збірник тез доповідей III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м Запоріжжя, 20 квітня 2023 р.). Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2023. С. 203-205. URL: https://drive.google.com/drive/folders/1SnSOFnT4Kmt9xtVne_QnbPvokv06f-ei?usp=sharing
18. Швець О.В. Ефективні технології розвитку критичного мислення в молодших школярів під час вивчення природничої освітньої галузі в Новій українській школі. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2021. № 78. С. 135-141.

19. The Aspiring thinkers. Guide to Critical Thinking by Dr. Linda Elder and Dr. Richard Paul. Foundation for Critical Thinking, 2009. P. 12.

20. Mason M. Critical Thinking and Learning. Singapore: Blackwell Publishing, 2008. 134 p.

Інформаційні ресурси:

1. Ключові уміння 21-го століття. Онлайн-курс для вчителів. URL: https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:British_Council+BC1+2020/about

2. Критичне мислення для освітян. URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:CZ+CTFT101+2017_T3

3. Онлайн-курси з критичного мислення для вчителів. URL: <https://naurok.com.ua/upgrade/kursy-z-krytychnoho-myslennya>

4. Освітня платформа «Критичне мислення». URL: <https://www.criticalthinking.expert/shop/nabirkartok-yak-rozvynuty-krytychne-myslennya-zadopomogoyu-spetsialnyh-metodiv/>

5. The Foundation for Critical Thinking. URL: https://www.criticalthinking.org/template.php?pages_id=1021